

2022-05-19
M2018/02437

Miljödepartementet

Vattenfall vindkraft AB
c/o Emma Lund
Fröberg Lundholm advokatbyrå

Ansökan om ändring av tillstånd enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon till uppförande och drift av gruppstation för vindkraft m.m. vid Kriegers Flak

Regeringens beslut

Med ändring av regeringens beslut den 29 juni 2006 (M2004/4159) och den 18 december 2014 (M2012/2276) beslutar regeringen följande.

Vindkraftverkens totalhöjd får vara högst 280 meter.

De byggnations- och anläggningsåtgärder som krävs för verksamheten ska ha vidtagits senast den 12 maj 2032.

Tillståndet är giltigt i 35 år från den dag verksamhetsutövaren anmäler till Länsstyrelsen i Skåne län (länsstyrelsen) att verksamheten eller del av denna tagits i drift.

Miljökonsekvensbeskrivningen godkänns.

Följande villkor ska gälla för verksamheten:

Allmänt villkor om överensstämmelse med sökandens åtaganden

1. Om inte annat framgår av detta beslut ska verksamheten utformas och bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med det som sökanden har uppgett och åtagit sig i ansökan och i övriga handlingar i ärendet.

Samråd om vindkraftverkens närmare placering

2. Den närmare placeringen av vindkraftverken ska ske efter samråd med Kustbevakningen och länsstyrelsen.

Information om arbetenas påbörjande, fortskridande och avslutande

3. Verksamhetsutövaren ska i god tid innan byggnads- och anläggningsarbetena för gruppstationen påbörjas informera Kustbevakningen, Försvarmakten, Sjöfartsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Transportstyrelsen, Försvarets radioanstalt och länsstyrelsen om arbetena. Myndigheterna ska därefter informeras fortlöpande om arbetenas fortskridande samt då arbetena avslutas.

Hindermarkering och hinderinformation

4. Vid varje tidpunkt gällande regler om hindermarkering ska följas. Vindkraftverken ska därför förse med hindermarkering enligt Transportstyrelsens och Sjöfartsverkets anvisningar. Senast 30 dagar innan respektive vindkraftverks torn reses ska uppgifter om exakt läge för vindkraftverken ges in till Sjöfartsverket, Transportstyrelsen, Kustbevakningen och länsstyrelsen samt en flyghinderanmälan enligt luftfartsförordningen (2010:770) lämnas in till Försvarmakten. Hindersbelysning ska så långt som möjligt synkroniseras inom anläggningen för att undvika störningar i omgivningen.

Hänsyn till sjöfart

5. Verksamhetsutövaren ska i god tid innan byggnads- och anläggningsarbetena påbörjas samråda med Sjöfartsverket och Transportstyrelsen om de åtgärder som krävs till skydd mot störningar för sjöfarten. Verksamhetsutövaren ska bekosta sådana skyddsåtgärder.

6. I samband med att byggnads- och anläggningsåtgärder vidtas ska verksamhetsutövaren följa de anvisningar som lämnas av Sjöfartsverket och Transportstyrelsen så att fartygstrafiken till och från arbetsplatsen inte äventyrar passerande fartygs säkerhet.

7. Under byggnads- och anläggningsskedet ska området övervakas såväl från ledningscentral på land som från fartyg. Fartyg som riskerar att navigera fel ska varnas. Fortsatt övervakning ska ske under driftfasen om Sjöfartsverket eller Transportstyrelsen bedömer att sådant behov finns.

Sprängning, muddring och sedimentspill

8. Sprängning får normalt inte förekomma. Om det finns särskilda skäl, får dock länsstyrelsen medge att sprängning sker.

9. Muddring ska så långt som möjligt undvikas. Om behov av muddring uppstår, får muddring ske endast om länsstyrelsen har medgett det.

Pålning

10. Vid pålning ska erforderliga ljuddämpande skyddsåtgärder som minst motsvarar den dämpning av undervattensbuller som fås av dubbel bubbelgardin. Ljudet under vattenytan får inte överstiga värdena enkel puls SEL 131 dB tumlare viktat re 1 μ Pa2s och enkel puls SEL 144 dB söl viktat re 1 μ Pa2s på ett avstånd av 750 meter från ljudkällan.

Vid överskridande av något av ovanstående värden ska åtgärder vidtas omgående för att minska pålningsljudet så långt det är möjligt med hänsyn till säkerheten. Därefter ska överskridandet anmälas till tillsynsmyndigheten och åtgärder ska vidtas för att värdena framgent inte överskrids. Om värdet överskrids vid efterföljande pålning eller vid två av fem efterföljande pålningar, ska arbetet stoppas och en plan för att undvika fortsatta överskridanden ska lämnas in till tillsynsmyndigheten. Arbetet får fortsätta först efter det att tillsynsmyndigheten har godkänt planen.

11. Inför pålningsarbeten ska akustiska skrämselmetoder, med tekniker anpassade för tumlare, användas i den omfattning som behövs. Pålning ska inledas med mjuk igångsättning varefter styrkan i hammarslagen successivt ska trappas upp, så kallad ramp-up. Skrämselavståndet ska inte överstiga 1 300 meter för tumlare, och ska minimeras så långt som möjligt med användning av bästa tillgängliga teknik vid anläggningstidpunkten av gruppstationen. För val av metod ska samråd ske med tillsynsmyndigheten i god tid innan pålningen inleds.

12. Varaktigheten av ramp up-perioden får inte vara kortare än 30 minuter. Den genomsnittliga slagfrekvensen får inte överstiga 15 pulser/minut under ramp up-perioden eller 30 pulser/minut under pålningsarbetet.

13. I syfte att minimera påverkan på tumlare ska pålning av enskilda monopiles i tid inte överstiga 6 timmar, definierad som tiden från det första till det sista slaget under ett kontinuerligt pålningsförlopp. Om något tekniskt fel eller annan händelse uppstår, som leder till uppehåll i pålningen, ska denna förlorade tid utan pålning inte inkluderas i den totala pålningstiden. Vid pålning av mindre fundament med en diameter på 11 meter i diameter eller mindre, får motsvarande tid för pålning inte överstiga 4,5 timmar.

Erosion

14. I anslutning till fundamenten ska artificiella erosionsskydd utföras i den utsträckning det finns risk för kritisk erosion. Behovet av erosionsskydd, samt dess omfattning och närmare utformning, ska bestämmas i samråd med länsstyrelsen.

Avfall och oljeanvändning

15. Avfall och restprodukter, såväl fast som flytande, ska sorteras och transporterats till land för omhändertagande.

16. Behållare och anläggningsdelar som innehåller olja ska så långt som möjligt förses med läckageskydd. Läckageskyddet ska ha kapacitet att samla upp hela oljevolmen.

Kulturmiljö och marinarkeologi

17. Om det finns risk för att marinarkeologiska lämningar inom arbetsområdet kommer att beröras under anläggningsfasen, ska verksamhetsutövaren i samråd med länsstyrelsen låta besiktiga och vid behov låta undersöka dessa innan arbetena påbörjas. Geofysiska och geotekniska undersökningar ska utformas så att de kan utgöra underlag för prövning av eventuell kulturmiljöpåverkan. Marinarkeologisk expertis ska anlitas vid utformning av undersökningarna och för granskning av resultatet. Vidtagna åtgärder ska dokumenteras och rapporteras till länsstyrelsen.

Undersökningsprogram

18. Verksamhetsutövaren ska, intill ett belopp av högst 1,5 miljoner kronor i 2006 års prisnivå, för uppföljning av gruppstationens påverkan avseende hydrografi, låta utföra och bekosta sådana undersökningar om vindkraftverkens påverkan i detta avseende. Verksamhetsutövaren ska, efter samråd med SMHI och länsstyrelsen, utarbeta ett program för sådana undersökningar. Programmet ska, senast sex månader innan byggnads- och anläggningsåtgärder vidtas för gruppstationen, lämnas till länsstyrelsen för godkännande.

19. Verksamhetsutövaren ska, intill ett belopp av högst 3 miljoner kronor i 2006 års prisnivå, för uppföljning av gruppstationens påverkan på bottenfaunan (epi- och infaunan), låta utföra och bekosta sådana undersökningar om vindkraftens påverkan i detta avseende. Verksamhetsutövaren ska, efter samråd med Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten och länsstyrelsen,

sen, utarbeta ett program för sådana undersökningar. Programmet ska, senast sex månader innan byggnads- och anläggningsåtgärder vidtas för gruppstationen, lämnas till länsstyrelsen för godkännande.

20. Verksamhetsutövaren ska, intill ett belopp av högst 10 miljoner kronor i 2006 års prisnivå, för uppföljning av gruppstationens påverkan på fiskbestånd och fiske samt tumlare och säl i närområdet, låta utföra och bekosta de undersökningar som Havs- och vattenmyndigheten finner erforderliga. Verksamhetsutövaren ska, efter samråd med Havs- och vattenmyndigheten och länsstyrelsen, utarbeta ett flerårigt program för sådana undersökningar. Programmet ska, senast sex månader innan byggnads- och anläggningsåtgärder vidtas för gruppstationen, lämnas till länsstyrelsen för godkännande.

21. Verksamhetsutövaren ska, intill ett belopp av högst 12 miljoner kronor i 2021 års prisnivå, för uppföljning av gruppstationens påverkan på fågellivet och fladdermöss, låta utföra och bekosta sådana undersökningar om vindkraftverkens påverkan i detta avseende. Verksamhetsutövaren ska, efter samråd med Naturvårdsverket och länsstyrelsen, utarbeta ett program för sådana undersökningar. Programmet ska, senast sex månader innan byggnads- och anläggningsåtgärder vidtas för gruppstationen, lämnas till länsstyrelsen för godkännande.

22. Verksamhetsutövaren ska, intill ett belopp av högst 3 miljoner kronor i 2006 års prisnivå, för uppföljning av gruppstationens eventuella påverkan på sjöfarten, låta utföra och bekosta sådana undersökningar om vindkraftverkens påverkan i detta avseende. Verksamhetsutövaren ska, efter samråd med Sjöfartsverket och länsstyrelsen, utarbeta ett program för sådana undersökningar. Programmet ska, senast sex månader innan byggnads- och anläggningsåtgärder vidtas för gruppstationen lämnas till länsstyrelsen för godkännande.

Kontrollprogram

23. Kontrollprogram för verksamheten vid gruppstationen ska finnas och följas för både anläggningsskedet och driftskedet samt för ett framtida avvecklingsskede. Kontrollprogrammet ska upprättas i samråd med länsstyrelsen, Kustbevakningen, Havs- och vattenmyndigheten och Naturhistoriska riksmuseet. Av kontrollprogrammet ska framgå hur besiktning och kontroll av verksamheten ska ske, med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod. Förslag till kontrollprogram ska lämnas till länsstyr-

elsen för godkännande senast tre månader innan respektive skede inleds. Kontrollprogram kan samordnas med övriga kontrollprogram för verksamheten.

Beredskaps- och räddningsplan

24. Innan respektive fas (undersökning, anläggning, drift och avveckling) påbörjas, ska en beredskaps- och räddningsplan utarbetas efter samråd med tillsynsmyndigheterna, andra berörda myndigheter i Sverige, Tyskland och Danmark, samt berörda kommuner. Planen ska bl.a. omfatta uppgifter om insatser för sjöräddning, räddning av skadade på vindkraftverken, skydd av miljön vid eventuella oljeutsläpp och bärgning av eventuella skadade fartyg. Planen ska även redovisa ansvarsfördelning, tillgängliga räddningsresurser och bogserbåtskapacitet i områdets närhet. Beredskaps- och räddningsplanen ska kontinuerligt följas upp, utvärderas och förbättras. Uppgifterna i planen ska hållas aktuella.

Säkerhet för återställning

25. Vid en nedläggning av verksamheten vid gruppstationen ska åtgärder för återställning vidtas. Verksamheten ska anses som nedlagd, om verksamheten för elproduktion inte har bedrivits under en sammanhängande tid av ett år. Länsstyrelsen i Skåne län får besluta i vilken omfattning anläggningar för gruppstationen inklusive fundament ska tas bort och vilka övriga åtgärder som krävs för att återställa havsbotten i så nära ursprungligt skick som möjligt. Verksamhetsutövaren ska ställa säkerhet för kostnaderna för rivning och återställningsåtgärder samt för eventuell nödvändig sjömätning i samband med en nedläggning av verksamheten. Säkerheten ska ställas vid två tillfällen enligt följande. Senast tre månader före byggstart ska säkerhet ställas för kostnader om 85 miljoner kronor och senast tre månader före igångsättandet av den andra byggnadsfasen för kostnader om 85 miljoner kronor, vid båda tillfällen i 2006 års prisnivå.

Försvarskostnader

26. Verksamhetsutövaren ska svara för de kostnader för reflexhårdade automatiska TES-system som redan uppkommit med anledning av regeringens tidigare beslut den 29 juni 2006, för att kompensera störning av Försvarets radioanstalts signalspaning. Verksamhetsutövaren ska intill ett belopp om högst 70 miljoner kronor i 2012 års prisnivå stå för ytterligare kostnader för reflexhårdade automatiska TES-system, inklusive installation

av sådana system, som behövs för att kompensera störning av Försvarets radioanstalts signalspaning. Ersättning ska lämnas i sådan tid att Försvarets radioanstalt kan anskaffa systemen innan störningen inträffar. Därutöver ska verksamhetsutövaren svara för kostnaden för anskaffning och installation av högst två radarstationer i anslutning till gruppstationen, för säkerställande av Försvarsmaktens havsövervakning. Installation av radarstationer ska ske efter Försvarsmaktens anvisningar.

Tidsrestriktioner för projektets genomförande

27. Inga anläggningsarbeten får utföras under perioden fr.o.m. den 1 april t.o.m. den 31 maj. Inga pålningsarbeten får utföras under perioden fr.o.m. den 1 november t.o.m. den 31 mars. Inom Natura 2000-området Sydväst-skånes utsjövatten får inte heller installation av turbiner ovan havsytan ske under perioden fr.o.m. den 1 januari t.o.m. den 31 mars.

Restriktioner för geotekniska- och geofysiska undersökningar

28. Geotekniska- och geofysiska undersökningar inför anläggande av vindkraftsparken samt exportkabeln (såsom beskrivet i kompletterande MKB i juni 2020) får inte utföras under perioden fr.o.m. den 1 november t.o.m. den 31 maj. Vid undersökningar där frekvensområden under 180 kHz utnyttjas ska s.k. ”soft-start” tillämpas.

Restriktioner för fladdermöss

29. Under perioden fr.o.m. den 15 juli t.o.m. den 15 september ska vindkraftverken stängas av från solnedgång till soluppgång förutsatt att vindstyrkan i rotorhöjd är <6 m/s och temperaturen samtidigt är >14 °C. Vid kraftigt regn och/eller dimma behöver dock verken inte stängas av även om dessa förhållanden råder. Tillsynsmyndigheten får, om uppföljande undersökningsprogram efter parkens uppförande och idrifttagande visar att kollisionsrisken mellan fladdermöss och vindkraftrotorerna är obetydlig, besluta om undantag från hela eller delar av denna verksamhetsbegränsning.

Tillsynsmyndighet

Regeringen ger Länsstyrelsen i Skåne län i uppdrag att, i samråd med Kustbevakningen, utöva tillsyn över den verksamhet som omfattas av detta tillstånd.

Regeringen erinrar om de bestämmelser om förhandsanmälan av fartyg som samarbetet inom Schengen medför samt om det som anges i Sjöfartsverkets föreskrifter och allmänna råd.

Ytterligare försiktighetsmått

Regeringen överlåter till utsedd tillsynsmyndighet att vid behov besluta om ytterligare försiktighetsmått enligt följande (D1 och D2). Verksamhetsutövaren kan begära att regeringen överprövar eventuella meddelade försiktighetsmått.

D1. Verksamhetsutövaren ska, med stöd i resultaten från uppföljande undersökningsprogram avseende fladdermöss, till utsedd tillsynsmyndighet, redogöra för om fladdermössens aktivitet i området avviker från de tider som anges i villkor 29. Om så är fallet, och genomförda undersökningar visar att kollisionsrisken mellan fladdermöss och vindkraftsrotorerna blir betydande vid Kriegers flak även under andra tidpunkter, får utsedd tillsynsmyndighet besluta att verken, även får stängas av under andra tidpunkter än vad som är anges i villkor 29, eller att andra skyddsåtgärder vidtas för att minimera påverkan.

D2. Tillsynsmyndigheten får, efter det att resultaten från verksamhetsutövarens uppföljande undersökningsprogram avseende tranor och rödlistade rovfåglar presenterats i enlighet med villkor 21, meddela ytterligare försiktighetsmått för att reducera påverkan. En eventuell stoppreglering förutsätter emellertid en förhöjd risk under utsatta förhållanden.

Ärendet

Tidigare beslut

Regeringen gav i beslut den 29 juni 2006 (M2004/4159) Sweden Offshore AB tillstånd enligt lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon att inom område vid Kriegers flak i södra Östersjön uppföra och driva en gruppstation för vindkraft med högst 128 vindkraftverk med en totalhöjd på som mest 170 meter och att inom området för gruppstationen uppföra nödvändiga mätmaster och transformatorstationer. Med ändring av tillståndet beslutade regeringen den 18 december 2014 (M2012/2276) att de byggnads- och anläggningsåtgärder som krävs för verksamheten ska ha vidtagits senast den 1 oktober 2018. I beslutet om ändring har även vissa villkor för verksamheten ändrats.

År 2016 pekades Sydvästskaanes utsjövatten ut som Natura 2000-område. Området överlappar delvis det sökta verksamhetsområdet för vindkraftsparken Kriegers flak. Länsstyrelsen i Skåne län har den 15 mars 2021 gett tillstånd enligt 7 kap. 28 a och 28 b §§ miljöbalken för den verksamhet som omfattas av den ansökan om ändringstillstånd som prövas i detta ärende. Beslutet har vunnit laga kraft.

Ansökan

Vattenfall Vindkraft AB (Vattenfall) har begärt att regeringen ändrar de tidigare besluten så att vindkraftverkens totalhöjd får vara högst 280 meter. Vattenfall har vidare begärt att regeringen förlänger den tid för när de byggnations- och anläggningsåtgärder som krävs för verksamheten ska ha vidtagits till tio år efter att beslutet har vunnit laga kraft. Vattenfall har även begärt att regeringen förlänger tillståndets giltighetstid till 35 år från den dag verksamhetsutövaren anmäler till Länsstyrelsen i Skåne län att verksamheten eller del av denna tagits i drift, samt att regeringen godkänner den bifogade och sedermera kompletterade miljökonsekvensbeskrivningen. Vattenfall har föreslagit 29 villkor och yrkat att dessa ska gälla för verksamheten

Vattenfall har sammanfattningsvis anfört följande om projektet. Ansökan om ändring av tillståndet för att möjliggöra byggande av högre vindkraftverk motiveras av den snabba teknikutveckling som skett sedan det ursprungliga tillståndet för verksamheten meddelades. Teknikutvecklingen har även lett till att den förväntade livslängden för vindkraftverk ökat, vilket motiverar en längre giltighetstid för tillståndet. De försiktighetsmått som föreslås i form av uppehållstider för vissa arbetsmoment innebär en förlängd byggtid, vilket motiverar begäran om förlängd igångsättningstid för verksamheten.

Vattenfall har anfört följande om miljökonsekvensbeskrivningen.

Området inom vilket vindkraftsparken planeras att anläggas är beläget cirka 30 kilometer från kusten söder om Trelleborg i Skåne och ligger på utsjögrundet Kriegers flak i södra Östersjön. Vattendjupet varierar mellan cirka 16 och 42 meter och botten utgörs främst av moränlera med inslag av block, sten, grus och sand. Vindkraftsparkens slutliga utformning är inte fastlagd. Bedömningen i miljökonsekvensbeskrivningen är därför baserad på ett värsta scenario med två exempelutformningar med 76 mindre vindkraftverk (8,4 megawatt) respektive 32 större vindkraftverk (20 megawatt). Den färdiga vindkraftsparken beräknas kunna producera mellan 2,3 och 2,8 tera-

wattimmar årligen (beroende av slutlig val av turbin) och innebär därmed ett betydande tillskott av förnybar elproduktion i en del av landet med kraftigt elunderskott.

Den nordöstra delen av verksamhetsområdet är utpekad som Natura 2000-område (Sydvästskaanes utsjövatten, SE0430187) som inrättats till skydd för arterna tumlare, knubbsäl och gråsäl. De utpekade naturtyper som förekommer inom området är sandbankar (1110) och rev (1170).

Undervattensbuller vid pålning under anläggningsfasen bedöms vara den mest betydande påverkan på torsk och sill. Muddring för vindkraftverkens fundament innebär spridning av sediment som kan innebära lokal och tillfällig påverkan på uppväxtområden för torsk. Med bullerdämpande utrustning, anpassning av arbetstiden och andra skyddsåtgärder under byggtiden bedöms påverkan kunna minskas så att ingen påverkan på populationsnivå kan förväntas för de fiskarter som förekommer i området. Påverkan under drifttiden bedöms vara försumbar.

Undervattensbuller vid pålning under anläggningsfasen bedöms vara den mest betydande potentiella påverkan på marina däggdjur (gråsäl, knubbsäl och tumlare). Den helt övervägande delen av de tumlare som rör sig i området hör till den danska bälthavspopulationen. Ett mindre antal tumlare från den akut hotade östersjöpopulationen kan dock röra sig i området under framför allt vintermånaderna. Med föreslagna skyddsåtgärder bedöms inga negativa konsekvenser på populationsnivå uppstå för marina däggdjur.

Området för den planerade vindkraftsparken är till följd av det förhållandevis stora djupet och avståndet till fastlandet inte av särskild betydelse för sjöfåglar. Under byggtiden kan bullerstörning leda till att området undviks av rastande fåglar. Parken utgör vidare en barriär för sträckande fågel som behöver ändra flygriktning, vilket leder till en ökad energiförbrukning. Den tillkommande påverkan är dock marginell, då den befintliga vindkraftsparken på danska Kriegers flak redan medför liknande barriäreffekter. Kollisionsrisken minskar med färre men högre verk. Sammantaget bedöms vindkraftsparken medföra försumbara konsekvenser för rastande fåglar och små konsekvenser för sträckande fåglar.

Förekomsten av fladdermöss i det berörda området bedöms inte ha undersökts i tillräcklig utsträckning för att kunna bedöma påverkan med tillräcklig

precision. Därför föreslås en inventering genomföras under utbyggnadsskedet för att bedöma behovet av skyddsåtgärder.

Remissyttranden

Havs- och vattenmyndigheten har sammanfattningsvis framfört följande. Samtliga miljökonsekvenser av hela verksamheten bör belysas i ett sammanhang. Nollalternativet behöver uppdateras så att konsekvenserna redovisas i förhållande till ett scenario där inga vindkraftverk uppförs i området. Nya villkor för att skydda marina däggdjur och fisk behöver föreskrivas. För att det ska vara möjligt att föreskriva teknikneutrala villkor behöver ljudnivåer under vatten kunna hållas på godtagbara nivåer. Den ekonomiska säkerheten behöver anpassas till verkens nya maximala höjd.

Statens energimyndighet har tillstyrkt Vattenfalls ansökan, och har i huvudsak anfört följande. En ökad elproduktion från förnybara energikällor är ett nationellt intresse som måste få tillgång till mark- och vattenområden. Det är av särskild betydelse med ny elproduktion i elområde 4 för att förbättra södra Sveriges kraftbalans. Verksamheten planeras inom ett område som pekats ut som lämpligt för havsbaserad vindkraft i förslaget till havsplan för Östersjön. Kriegers flak är därmed en särskilt lämplig lokalisering för havsbaserad vindkraft.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har anfört att högre vindkraftverk kommer att kräva större fundament och att det därför är viktigt att ta fram ett detaljerat maringeologiskt underlag för att planera utformningen av verksamheten.

Länsstyrelsen har sammanfattningsvis anfört följande. Miljökonsekvensbeskrivningen behöver kompletteras när det gäller beskrivningen av kumulativa effekter till följd av bland annat nedläggning av landanslutningskabeln. Det redovisade nollalternativet behöver justeras så att det återspeglar en situation där den ansökta verksamheten inte kommer till stånd. Påverkan från anslutningskabeln på bl.a. ål behöver belysas ytterligare med hänsyn till elektromagnetiska fält. Det råder viss oklarhet kring vilken typ av verk som kommer att byggas, att vissa förtydliganden i förhållande till fåglar behöver bemötas, att en bedömning av påverkan på det närliggande Natura 2000-området Falsterbo-Foteviken behöver göras samt att de villkor som Vattenfall föreslagit behöver justeras och kompletteras.

Naturvårdsverket har sammanfattningsvis anfört följande. Påverkan från verksamheten i dess helhet behöver prövas, inte enbart de ansökta ändringarna. Miljökonsekvensbeskrivningen behöver kompletteras för att möjliggöra detta. De skyddsåtgärder som Vattenfall föreslagit är inte tillräckliga för att undvika att tumlarens bevarandestatus påverkas negativt. Fundamenttyper som innebär mindre bullerstörningar i byggskedet bör användas där så är möjligt. För att undvika undflyendereaktioner hos tumlare kan vindkraftverk inte anläggas inom Natura 2000-området Sydvästskaanes utsjövatten eller inom en tillräcklig buffertzona till området. Bullerreglering i byggskedet behöver utgå från att ljudnivåer som kan orsaka beteendepåverkan hos tumlare undviks och skrämseltekniker som pingers eller ramp-up bör enbart användas i kombination med bullerdämpande åtgärder. Naturvårdsverket instämmer i Vattenfalls förslag om en stoppreglering för fladdermöss och anser att ett liknande bemyndigande bör ges beträffande sträckande tranor och rödlistade rovfåglar. Samråd bör även ske med Naturhistoriska riksmuseet.

Vattenfalls svar på remissyttrandena

Vattenfall har bemött inkomna synpunkter, reviderat ansökan och kompletterat miljökonsekvensbeskrivningen. Vattenfall anger att regeringen historiskt har beslutat om ändringar av tidigare meddelade tillstånd i Sveriges ekonomiska zon, och att det i praktiken är av mindre betydelse hur en ansökan benämns så länge underlaget uppfyller gällande krav och möjliggör den prövning som ska ske. Ansökan har inte begränsats till att omfatta endast ansökta ändringar, utan omfattar samtliga miljöeffekter som verksamheten kan anses medföra, samt de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa de negativa miljöeffekterna av verksamheten. För att tydliggöra detta har nollalternativet justerats och miljökonsekvensbeskrivningen kompletterats och reviderats i flera avseenden.

Vattenfall förespråkar att vindkraftsparken uppförs med s.k. "monopiles", vars fundament förankras i havsbotten med pålningsteknik. Vattenfall delar Havs- och vattenmyndighetens uppfattning att den mest verksamma skyddsåtgärden är att särskilt bullrande och grumlande arbeten inte får utföras under torskens lekperiod, och har gjort kompletterande åtaganden om detta. Vattenfall har, med stöd av kompletterande utredning, föreslagit justeringar och tillägg i tidigare villkor till skydd för tumlare, såsom dubbla bubbelgardiner, ramp-up, begränsning i slagfrekvenser m.m. samt uppehåll för anläggningsarbeten under känsliga perioder. Med planerade försiktighetsmått

bedöms vindkraftsparken kunna uppföras utan att bevarande av tumlare försvåras. I denna bedömning har även beaktats att Östersjöpopulationen är känslig för påverkan redan på individnivå.

Vattenfall åtar sig att inte genomföra några anläggningsarbeten under torskens lekperiod 1 april–31 maj, i linje med vad som framförts av Havs- och vattenmyndigheten. Vattenfall bedömer att redan avsatta belopp för undersökningsprogrammen kommer att kunna täcka även relevanta utredningar för nu tillagda aspekter. Vattenfall anser att de kompletterande utredningar som genomförts ger stöd för att stoppreglering för sträckande tranor och rödlistade rovfåglar inte är motiverat och motsätter sig en sådan typ av villkorsreglering som föreslagits av Naturvårdsverket. Villkorsförslaget om stoppreglering för fladdermöss har justerats på så sätt att tillsynsmyndigheten vid behov kan besluta om ytterligare försiktighetsmått. En höjning av verken bedöms inte medföra ökade efterbehandlings- eller utredningskostnader, då antalet verk samtidigt minskar. Det saknas därför skäl att justera upp säkerheten. Omfattande maringeologiska undersökningar planeras, i linje med de synpunkter som framförts av SGU.

Yttranden över den kungjorda ansökan

SGU anser att det är önskvärt att en övervakning av förändringar i bottenmorfologi och ytsedimentfördelning i vindkraftsområdet utförs genom mätning med multistrålekolod.

Naturvårdsverket vidhåller att en etablering vid Kriegers flak riskerar att påverka Bälthavs- respektive Östersjötumlarens bevarandestatus negativt och bedömer att de kompletterande skyddsåtgärderna som Vattenfall har föreslagit är otillräckliga. Uppehållsperiod för pålningsarbeten bör omfatta perioden november-maj och uppehåll för övriga anläggningsarbeten bör omfatta perioden november-mars. Krav bör även ställas på att arbeten stoppas och effektiva åtgärder vidtas vid överskridande av begränsningsvärden för buller vid pålning. Naturvårdsverket anser att vindkraftverk med fundamenttypen monopiles inte ska få anläggas inom en buffertzona på 2 kilometer från de områden inom Natura 2000-området Sydvästkånes utsjövatten där vattendjupet är grundare än 30 meter. Vindkraftsetableringen riskerar även att leda till negativ påverkan på alfågeln bevarandestatus. Naturvårdsverket vidhåller att tillsynsmyndigheten bör ges ett bemyndigande att besluta om stoppreglering till skydd för flyttande tranor och rovfåglar. Natura 2000-prövningen bör göras innan ett beslut meddelas.

Havs- och vattenmyndigheten delar Vattenfalls bedömning att Kriegers flak är en lämplig plats för utbyggnad av havsbaserad vindkraft, förutsatt att hänsyn tas till skyddade naturvärden. För att tillstånd ska kunna ges krävs att det finns möjlighet att villkora detta på sådant sätt att någon skada på livsmiljöer eller störning av arter inom Natura 2000-området Sydvästskares utsjövatten inte riskerar att uppkomma.

Länsstyrelsen i Skåne län hänvisar till att man har för avsikt att begära in en rad kompletteringar av ansökan i det parallella Natura 2000-ärendet som prövas av länsstyrelsen. För att inte föregå prövningen av Natura 2000 avvaktar länsstyrelsen därför med att lämna synpunkter på utformningen av eventuella villkor.

Svensk vindenergi har yttrat sig över den kungjorda ansökan och framfört att Kriegers flak är en viktig del i uppbyggnaden av ny infrastruktur för energi- och klimatomställning.

Relevanta delar av den kungjorda ansökan har remitterats till tyska myndigheter. Tyska Havssjöfarts- och sjömättningsverket (Bfn) har bland annat framfört att det oberoende av vilken fundamenttyp som kommer att användas måste säkerställas att ljudnivåer som orsakar död eller skada på tumlare inte på några villkor uppstår i den tyska ekonomiska zonen i Östersjön. Vad gäller påverkan på trana och rovfåglar anger BfN att man för närvarande ställer krav på användning av radar i tyska vindkraftsprojekt för att möjliggöra avstängningar vid stora flyttfågelsträck. Sådana villkor om avstängningar som Naturvårdsverket kräver skulle därför komplettera de åtgärder som BfN kräver för den tyska exklusiva ekonomiska zonen. Eventuell påverkan på rastande alfågel på den svenska delen av Kriegers flak kan även få effekter på den tyska sidan, till följd av en förflyttning av rastande bestånd. Statens jordbruks- och miljöverk i Vorpommern (StALU) anger att om verksamheten skulle påverka (grupper av) arter med stora rörelseområden över regiongränserna kan delstaten bli berörd. Verket för tyska Försvarsmaktens infrastruktur, miljöskydd och tjänster anger att den planerade vindkraftsparken ligger inom luftvärnsradaranläggningen Putgartens område, och att de enskilda planerade vindkraftverkens exakta position och höjdangivelser avgör om en påverkan på anläggningen kan uppstå eller inte.

Vattenfalls svar på yttrandena

Vattenfall har bemött inkomna synpunkter med anledning av den kungjorda ansökan och sammanfattningsvis framfört följande. Mot bakgrund av framförda synpunkter i det parallella ärendet hos länsstyrelsen har Vattenfall föreslagit nya och justerade villkor beträffande tumlare. En väsentlig del av undvikande av påverkan på Östersjötumlare är att undvika de perioder där dessa tumlare riskerar att befinna sig i området. I denna del har Vattenfall hört samman flera av remissinstansernas krav på en längre period under vilka störande arbetena inte får genomföras. Andra grundläggningsmetoder än monopiles bedöms varken vara ekonomiskt rimligt eller miljömässigt motiverat.

De utredningar som genomförts ger stöd för bedömningen att Kriegers flak är av ytterst marginell betydelse för alfågel. Aktuell etablering bedöms därför inte medföra någon negativ effekt på förutsättningarna att bibehålla eller återställa den gynnsamma bevarandestatusen för alfågel. Rovfåglars flytt- rörelser i sydvästra Östersjön har studerats inom ramen för uppförandet av vindkraftsparken på danska Kriegers flak. Slutsatserna av den danska analysen omfattar även en samlad bedömning tillsammans med den svenska och tyska parken vid Kriegers flak. Risken för ytterligare fatala kollisioner till följd av verksamheten på svenska Kriegers flak bedöms vara minimal, oavsett om vindkraftsparken uppförs enligt nuvarande tillstånd (med fler antal verk) eller om större (men färre) verk uppförs i enlighet med nu yrkad ändring.

Synpunkter i den avslutande skriftväxlingen

Havs- och vattenmyndigheten anger att det nu finns förutsättningar för att ge ett tillstånd enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon till den utformning av parken som ansökan omfattar med de föreslagna villkoren, med smärre justeringar. Villkor om skyddsåtgärder vid pålning bör kompletteras med att de akustiska skrämselmetoderna ska anpassas för tumlare. Villkor 13 bör kompletteras med att om något tekniskt fel eller annan händelse uppstår, som leder till uppehåll i pålningen, ska innan uppstart en ny ramp-up-period starta med en varaktighet på minst 30 minuter. Villkor om egenkontroll bör inte reglera hur tillsynen ska ske då detta är tillsynsmyndighetens ansvar.

Länsstyrelsen har yttrat sig och framfört att vindkraftverk samt tillhörande fundament och erosionsskydd bör inte få placeras på naturtypen rev (1170) eller inom en radie av 50 meter från naturtypen rev. Den slutliga positionen

för varje enskilt vindkraftverk bör inte bara bestämmas i samråd med länsstyrelsen utan också med Kustbevakningen. Länsstyrelsen anser att Vattenfall senast tolv månader innan anläggningsarbeten påbörjas ska inkomma med en detaljerad projekteringsplan innehållande tidplan, beskrivning av det tekniska utförandet av anläggningsfasen och de skyddsåtgärder och försiktighetsmått som Vattenfall i övrigt avser att vidta i samband med anläggandet av vindkraftsparken. Länsstyrelsen anser att Vattenfall i sin tidsplanering ska ta hänsyn till eventuella kumulativa effekter från andra bullrande verksamheter som kan påverka säl och tumlare i området. Vidare bör tekniska lösningar och metodval som alstrar så låga ljudemissioner som möjligt från ljudkällan användas. Villkor om egenkontroll bör förtydligas så att det framgår att kontrollprogram ska finnas för verksamhetens samtliga faser samt specificeras när det gäller kontroll av undervattensbuller och grumling. Sår på botten efter tillfälliga grävningar bör åtgärdas och återställs till ursprungligt skick så att påverkan på marint liv och marina livsmiljöer, liksom sandtransport, minimeras. Länsstyrelsen anser att skador på havsbotten ska kompenseras. En möjlig form av compensation är att Vattenfall åläggs att betala fiskeavgift. Hinderbelysning bör synkroniseras inom vindkraftsparken. För att minska risk för läckage av oljor till havsmiljön bör behållare och anläggningsdelar utrustas med läckageskydd. Länsstyrelsen anger bland annat att det saknas kunskap om fladdermössens rörelse till havs och att det därmed inte går att fastslå att Vattenfalls förslag på bemyndigande till tillsynsmyndigheten gällande villkor för skydd av fladdermöss är tillräckligt för att skydda arterna vid migration. Inventeringar bör därför ske under minst två hela säsonger (från 15 mars t.o.m. 31 oktober) innan vindkraftverken driftsätts, för att relevanta skyddsvillkor ska kunna fastställas. Innan inventeringar genomförts bör vindkraftverken stängas av från en timme före solnedgång till en timme efter soluppgång fr.o.m. den 15 mars t.o.m. den 31 oktober. Om inventeringarna visar att det finns möjligheter till lättnader i föreskriven stoppreglering, ska tillsynsmyndigheten kunna besluta om det med stöd av delegation. Då Vattenfall inte inkommit med fakta som visar på att migrerande rovfåglar och tranor undviker havsbaserade vindkraftverk bör försiktighetsprincipen gälla och skyddsåtgärder vidtas så att risken för kollision minskar. Regeringen bör ge tillsynsmyndigheten bemyndigande att vid behov besluta om stoppreglering av vindkraftverken eller andra skyddsåtgärder för att skydda migrerande rovfåglar och tranor. Vattenfall bör 12 månader innan uppförande av parken påbörjas inkomma med förslag på skyddsåtgärder. Det bör förtydligas vilken information som ska lämnas till myndigheterna innan anläggningsarbeten påbörjas. Utöver

detta föreslår länsstyrelsen att villkor i förekommande fall ensas med de villkor som föreskrivits i det tillstånd som getts av länsstyrelsen enligt 7 kap. 28 a och 28 b §§ miljöbalken.

Naturvårdsverket anger att man inte längre bedömer att det är nödvändigt med ett buffertavstånd till Natura 2000-området Sydvästskaanes utsjövatten. Naturvårdsverket delar Vattenfalls bedömning att Kriegers flak totalt sett har minskat i betydelse för alfåglarna i ett längre perspektiv men vidhåller att vindkraftsetableringen riskerar att medföra undanträngningseffekter för alfågel, särskilt i ett eventuellt framtida scenario där en återhämtning av populationerna sker. Naturvårdsverket ser fortsatt behov av uppföljning och möjlighet till stoppreglering till skydd för flyttande tranor och rovfåglar och bedömer att påverkan på fladdermöss bör kunna hanteras med skyddsåtgärder. För att tillgodose artskyddet är det dock inte tillräckligt att införa stoppreglering till skydd för fladdermöss i efterhand om kollisionsrisken visar sig vara betydande, utan att ett sådant villkor bör föreskrivas redan från början. Vad gäller frågan om verksamhetens påverkan på tumlare hänvisas till Havs- och vattenmyndigheten.

Trelleborgs kommun anger att kommunen inte har någon erinran rörande Vattenfalls justering av yrkandena i ansökan, samt att uppföljning av villkor bör ske inom ramen för kontrollprogrammet.

Vattenfalls svar på synpunkterna i den avslutande skriftväxlingen

Vattenfall delar Havs- och vattenmyndighetens bedömning att villkoren bör justeras något för att motsvara ordalydelsen i Natura 2000-tillståndet. Vad gäller förslag till komplettering av villkor 13 anser Vattenfall att detta redan följer av det föreslagna villkoret. Om pålningsarbeten måste avbrytas under en längre period kommer det föreslagna villkoret om ramp-up att vara tillämpligt vid risk för att tumlare återkommer till området. Vattenfall delar bedömningen att det i kontrollprogrammet inte bör regleras hur myndigheternas tillsyn ska bedrivas. Vad gäller synpunkten om att expertkunskap från Totalförsvarets forskningsinstitut FOI ska inhämtas rörande övervakning av ljudspridning har Vattenfall ingen erinran mot att länsstyrelsen inhämtar kunskap även från andra myndigheter inom ramen för sitt tillsynsuppdrag.

Vattenfall har bemött de synpunkter som lämnats av Naturvårdsverket och framfört att man inte delar uppfattningen att det saknas underlag för att

bedöma alfågeln status inom det aktuella området. De undersökningar som genomförts ger stöd för att alfågel endast förekommer sporadiskt i området, och då främst utanför svensk ekonomisk zon. Den undanträngningseffekt som redan uppstått till följd av vindkraftsutbyggnad på danska Kriegers flak påverkas inte ytterligare av den nu aktuella vindkraftsparken. Det står därför klart att alfågeln inte kommer att påverkas negativt av den nu aktuella vindkraftsetableringen. Vattenfall har tagit till sig av Naturvårdsverkets synpunkt kring vikten av ett utökat kontrollprogram för migrerande tranor och rödlistade rovfåglar och föreslår att ytterligare medel avsätts för ändamålet. Vattenfall har föreslagit en delegation till länsstyrelsen att föreskriva ytterligare försiktighetsmått vid förhöjda risker under utsatta förhållanden. Vattenfall delar Naturvårdsverkets inställning att påverkan på fladdermöss kan hanteras med olika skyddsåtgärder och har förståelse för Naturvårdsverkets inställning rörande villkorsskrivningen. Vattenfall har därför justerat förslaget bemyndigande i enlighet med Naturvårdsverkets förslag.

Vattenfall har bemött länsstyrelsens slutyttrande och sammanfattningsvis framfört följande. De bestämmelser om compensation som länsstyrelsen hänvisar till är inte tillämpliga inom ekonomisk zon. Frågan om kablarnas påverkan på havsbotten provas inte inom ramen för denna prövning. Även frågor om återställning av havsbotten vid olika typer av kabelnedläggningsarbeten är frågor som provas inom ramen för prövningen enligt annan lagstiftning. Vattenfall motsätter sig därför länsstyrelsens önskemål om villkorsreglering i dessa delar.

Jagande rovfåglar som finns runt landbaserade vindkraftsparker löper större risk för att kollidera med vindkraftverk, eftersom de är upptagna med övervakning av byte på marken samtidigt som de flyger i närheten av en vindpark. Rovfåglar bedöms under pågående migration snarare ha sin fulla uppmärksamhet på sin flyg- och migrationsväg, och är därför sannolikt bättre på att undvika vindkraftverk än födosökande rovfåglar. Det är mycket troligt att rovfåglar är bättre på att undvika vindkraftverk på Kriegers flak än vad som antas i omnämnd modellering, som är baserad på förhållanden på land. Vad gäller tranor anser Vattenfall sammantaget att slutsatserna i miljöbedömningarna är konservativa och visar att risken för kollision är mycket låg. Vattenfall testar för närvarande system för att minska risken för fågelkollisioner. I dagsläget saknas dock beprövade system för att skrämma bort fåglar i syfte att minska kollisionrisken för de relevanta arterna vid havsbaserade vindkraftsparker. Slutsatserna rörande rovfåglar och tranor

kommer att verifieras i kontrollprogrammet enligt det modifierade villkorsförslaget 21, som även föreslås innebära en delegation till länsstyrelsen. Undersökningsprogrammet för fåglar och fladdermöss föreslås vidare utökas från 3,5 miljoner kronor (i 2006 års värde) till 12 miljoner kronor (i dagens värde).

Länsstyrelsens föreslagna villkor till skydd för fladdermöss, med en avstängning från skymning till gryning under 7 månader per år, är betydligt mer långtgående än den praxis som följer för landbaserade vindkraftsparker. Vattenfall motsätter sig villkorsförslaget i dess helhet då så omfattande driftstopp skulle innebära att investeringsmöjligheter för vindkraftsparken vid Kriegers flak saknas.

Vattenfall anser att Länsstyrelsens förslag till villkor om undvikande av naturtypen rev även utanför Natura 2000-området Sydvästskaanes utsjövatten inte är miljömässigt motiverat, samtidigt som det skulle skapa stora osäkerheter när det gäller förutsättningarna för att investera i projektet. Mindre förekomster av rev kan vara spridda på stenar i området vilket med de av länsstyrelsen föreslagna restriktionerna skulle skapa osäkerhet kring parkens utformning. Vattenfall motsätter sig därför villkorsförslaget i dess helhet.

Vattenfall motsätter sig ytterligare tidsrestriktioner för arbeten i anslutning till eventuella bullrande åtgärder som genomförs av andra aktörer i området.

Vattenfall kommer att tillhandahålla en tidplan och en beskrivning av arbetenas utförande. Mot bakgrund av de omfattande tidsrestriktioner som råder för projektet samt arbetenas väderberoende är det däremot praktiskt omöjligt att, såsom länsstyrelsen föreslår, redovisa en detaljerad projekteringsplan över projektets genomförande redan 12 månader innan anläggningsarbetena påbörjas.

Vattenfall konstaterar att länsstyrelsens villkorsförslag om val av teknik riskerar att tolkas som att ytterligare ljuddämpande åtgärder ska vidtas i tillägg till de tydliga begränsningsvärden som redan är föreslagna. Vattenfall anser att villkoret är överflödigt och skapar osäkerhet kring vilka bullerbegränsningar som ska råda för verksamheten. Vattenfall anser att det villkoret om egenkontroll som Vattenfall föreslagit utgör en lämplig och tillräcklig reglering av verksamhetens kontroll och uppföljning

I övrigt har Vattenfall godtagit ett flertal av länsstyrelsens förslag till smärre justeringar av villkor och justerat sina villkorsyrkanden i enlighet med detta.

Inkomna yttranden i Esbo-samrådet avser frågor av potentiell gränsöverskridande påverkan såsom påverkan på tumlare, fåglar och fladdermöss. Vattenfall konstaterar att några gränsöverskridande effekter för tumlare i tyska vatten inte kan förutses med de skyddsåtgärder som nu föreslås. Vad gäller påverkan på fladdermöss hänvisas till bemötande av länsstyrelsens yttrande.

Skälen för regeringens beslut

Miljökonsekvensbeskrivningen

Den kompletterade miljökonsekvensbeskrivningen möjliggör en samlad bedömning av verksamhetens miljökonsekvenser. Även i övrigt uppfyller miljökonsekvensbeskrivningen kraven i 6 kap. miljöbalken och kan godkännas.

Verksamhetens tillåtlighet

Sveriges elkonsumention beräknas öka kraftigt de kommande åren, som ett resultat av att industri och transporter elektrifieras och fasar ut fossila bränslen. Regeringens energipolitik syftar till att förena försörjningstrygghet, konkurrenskraft och ekologisk hållbarhet. Energipolitiken ska skapa villkoren för en kostnadseffektiv svensk energiförsörjning med låg negativ påverkan på hälsa, miljö och klimat samt underlätta omställningen till ett ekologiskt hållbart samhälle. Målet år 2040 är 100 procent förnybar elproduktion. Utbyggnad av havsbaserad vindkraft är en viktig del i att nå dessa mål. Regeringen konstaterar att den ansökta gruppstationen kommer att anslutas till det svenska elnätet.

Enligt 4 kap. 8 § miljöbalken får en användning av vatten som kan påverka ett Natura 2000-område på sådant sätt att tillstånd krävs enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken endast komma till stånd om sådant tillstånd har getts. Vattenfall har parallellt med den nu aktuella ansökan enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon ansökt om ett Natura 2000-tillstånd hos länsstyrelsen. Ansökan avser vindkraftsprojektet i dess helhet samt nedläggandet av relevanta kablar m.m. inom svensk ekonomisk zon. Den 15 mars 2021 gav länsstyrelsen ett Natura 2000-tillstånd för verksamheten. Beslutet är förenat med ett antal villkor och har vunnit laga kraft. Regeringen konstaterar att Vattenfalls

slutliga villkorsyrkanden i detta ärende i relevanta delar överensstämmer med de villkor som beslutats i Natura 2000-tillståndet. Tillstånd till verksamheten möter därmed inga hinder av 4 kap. 8 § eller 7 kap. 28 a och 28 b §§ miljöbalken.

Av skälen för regeringens beslut om tillstånd år 2006 följer bl.a. att den sökta verksamheten, under angivna förutsättningar, bedömts vara förenlig med 3 och 4 kap. miljöbalken. Efter att det beslutet fattades har regeringen beslutat om en havsplan för Östersjön, som ger vägledning om användning för de områden som omfattas av havsplanen. Vägledningen ska användas vid prövning av anspråk på användning inom havsplaneområdet. Det aktuella området är i havsplanen utpekad som ett område lämpat för energiproduktion där hänsyn ska tas till naturmiljön och totalförsvarets intressen. Mot bakgrund av det som framkommit gör regeringen inte någon annan bedömning än den som gjordes vid den ursprungliga tillståndsprövningen av verksamheten 2006.

Uppförande och drift av vindkraftsparken innebär inte en sådan påverkan att miljöstatusen inom det berörda havsområdet försämras eller att miljökvälighetsnormer enligt havsmiljöförordningen (2010:1341) och föreskrifter meddelade med stöd av förordningen motverkas.

Med lämpliga villkor om försiktighetsmått, uppföljning och möjlighet för tillsynsmyndigheten att vid behov föreskriva ytterligare villkor om skyddsåtgärder för fladdermöss och migrerande fåglar, kan verksamheten bedrivas med godtagbar påverkan på känsliga arter och marina miljöer.

Vid en samlad bedömning är verksamheten tillåtlig.

Marina däggdjur och fisk

Vattenfall har föreslagit ett flertal villkor till skydd för marina däggdjur och fisk. Villkorsförslagen har, i deras slutliga utformning, i huvudsak bedömts vara ändamålsenliga och tillräckliga av berörda myndigheter. Regeringen bedömer, utifrån nuvarande kunskapsläge, att de slutligt föreslagna villkoren rörande arbetstider innebär ett godtagbart skydd för områdets torskbestånd under lekperioden.

Länsstyrelsen har framfört att det även bör beslutas villkor om hänsyn till eventuella kumulativa effekter från andra bullrande verksamheter som kan

påverka säl och tumlare i området vid planering av verksamheten. Länsstyrelsen anser även att det bör föreskrivas villkor om att tekniska lösningar och metod som alstrar så låga ljudemissioner som möjligt från ljudkällan ska användas. Regeringen bedömer att de villkor som Vattenfall föreslagit rörande pålning, geotekniska och geofysiska undersökningar och grumling är ändamålsenliga och sammantaget ger ett tillräckligt skydd för marina däggdjur och fisk. Någon ytterligare reglering av val av tekniska lösningar eller metoder behövs därför inte.

Fåglar

Vattenfall har, efter synpunkter från Naturvårdsverket, föreslagit ett bemyndigande till tillsynsmyndigheten att vid behov meddela ytterligare försiktighetsmått för att reducera påverkan vid förhöjd risk för kollisioner med tranor och rödlistade rovfåglar. Eventuella försiktighetsmått ska enligt förslaget baseras på resultaten från verksamhetsutövarens uppföljande undersökningsprogram. Länsstyrelsen har framfört att Vattenfall ett år innan parken tas i bruk bör inkomma med förslag till skyddsåtgärder och att denna redovisning bör ligga till grund för reglering.

Regeringen konstaterar att det i dagsläget råder osäkerhet kring behovet av försiktighetsmått samt hur en effektiv teknisk stoppreglering skulle kunna utformas för den aktuella vindkraftsparken. Det finns ett behov av fortsatt kunskapsuppbyggnad i dessa frågor. Frågan om tidpunkt för redovisning av behov och utformning av eventuella skyddsåtgärder bör dock kunna hanteras inom ramen för fastställande av undersökningsprogram för verksamheten.

Fladdermöss

Länsstyrelsen har framfört att det i dagsläget saknas tillräcklig kunskap om hur fladdermöss rör sig till havs och att det därmed inte går att fastslå att Vattenfalls förslag på bemyndigande till tillsynsmyndigheten gällande villkor för skydd av fladdermöss är tillräckligt för att skydda arterna vid migration. Länsstyrelsen har föreslagit att stoppreglering till skydd för fladdermöss tills vidare ska omfatta den del av dygnet då fladdermöss kan vara aktiva i området under en stor del av året.

Regeringen konstaterar att kunskapen om dödlighet för fladdermöss vid marina vindkraftsparker är bristfällig. Enligt den syntesrapport som tagits fram av Naturvårdsverket (Vindval rapport 6467) finns dock mycket som

tyder på att fladdermössens beteende till havs är likartat det vid landbaserade vindkraftverk. Regeringen anser därför att det tills vidare är rimligt att utgå ifrån att risken för fladdermöss att dödas av vindkraftverk är likartad till havs och på land. Vattenfall har föreslagit provisoriska villkor för stoppreglering till skydd för fladdermöss. Regeringen bedömer att den tidsperiod, vindstyrka och temperatur som föreslagits motsvarar kunskap som nu är tillgänglig om när förhöjd risk för kollisioner kan förväntas uppstå, även med beaktande av försiktighetsprincipen. Regeringen ser dock inte några skäl att begränsa möjligheten att om så är motiverat föreskriva ytterligare försiktighetsmått till behov som är kopplade till ändrat uppträdande av fladdermöss i området till följd av ett förändrat klimat, då ett sådant samband kan vara svårt att fastställa. Om undersökningar visar på att kollisionsrisken är hög även vid andra tider än de som anges i villkor 29 bör vidare ytterligare försiktighetsmått kunna föreskrivas efter kortare tid än 5 år. Regeringen bedömer att regleringen till skydd för fladdermöss med dessa justeringar, tillsammans med det undersökningsprogram som Vattenfall föreslagit, innebär att riskerna för påverkan på fladdermöss i området minimeras och hanteras på ett godtagbart sätt.

Kontrollprogram

Länsstyrelsen har föreslagit en mer detaljerad reglering av kontroll av undervattensbuller och grumling. Regeringen bedömer att det villkor som Vattenfall föreslagit rörande kontrollprogram är ändamålsenligt och rimligt. Frågan om de närmare detaljerna i kontrollen bör kunna hanteras inom ramen för den process för tillsynsmyndighetens godkännande av kontrollprogrammet som anges i villkoret.

Övriga frågor

Inom Natura 2000-området Sydvästskånes utsjövatten gäller enligt villkor i Natura 2000-tillståndet för verksamheten att vindkraftverk samt tillhörande fundament och erosionsskydd inte får placeras på naturtypen rev (1170) eller inom en radie av 50 meter från denna naturtyp. Länsstyrelsen har framfört att motsvarande restriktioner bör gälla för rev även utanför Natura 2000-området. Enligt det villkor 2 som Vattenfall föreslagit ska den närmare placeringen av vindkraftverken ske efter samråd med Kustbevakningen och länsstyrelsen. Regeringen gör bedömningen att detta villkor innebär att påverkan på större sammanhängande revstrukturer bör kunna minimeras vid val av slutlig lokalisering av enskilda vindkraftverk. De långtgående restriktioner som länsstyrelsen föreslagit riskerar dock att skapa osäkerheter kring

möjligheterna att nyttja området för energiproduktion på ett effektivt sätt. Lokalisering av enskilda vindkraftverk utanför Natura 2000-området bör därför inte regleras på det sätt som länsstyrelsen föreslagit.

Utöver de myndigheter som föreslagits av Vattenfall bör även Havs- och vattenmyndigheten informeras innan byggnads- och anläggningsarbetena för gruppstationen påbörjas, så att information kan lämnas till berörda yrkesfiskare.

Det är lämpligt att förtydliga villkoret om marinarkeologiska undersökningar på så sätt att syftet med genomförda undersökningar framgår.

Regeringen delar Vattenfalls bedömning att frågor om kompensation för påverkan på havsbotten samt återställning av havsbotten i samband med kabelnedläggning i första hand är kopplade till delar av verksamheten som prövas i annan ordning. Om muddring aktualiseras krävs tillsynsmyndighetens godkännande enligt villkor 9, och nödvändiga försiktighetsmått kan då beslutas. Tillståndet behöver inte innehålla villkor i dessa delar.

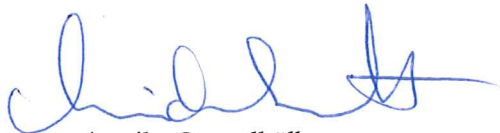
Försvarsmakten har i sitt samrådsyttrande framfört att en vindkraftspark i området riskerar att orsaka störningar på utrustning för signalspaning. Av yttrandet framgår dock att en ändrad utformning av verksamheten i enlighet med ansökan inte medför någon ändrad syn på denna risk än vad som framförts vid tidigare prövning av verksamheten. Regeringen bedömer mot denna bakgrund att det villkoret om verksamhetsutövarens ansvar för ökade kostnader i regeringens beslut om ändring av tillståndet år 2012 bör kvarstå.

När det gäller reglering av läckageskydd vid anläggningsdelar som innehåller oljor är det rimligt att villkoret utformas så att undantag kan göras för mindre hydrauldelar om sådant skydd skulle visa sig vara praktiskt ogenomförbart att installera. Villkoret bör därför utformas i enlighet med Vattenfalls förslag.

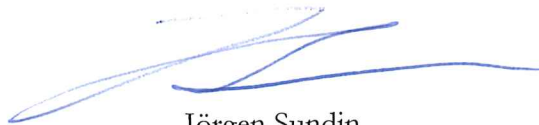
De slutliga förslag till villkor som Vattenfall i övrigt föreslagit, och som i stora delar är identiska med de som gäller enligt det tidigare beslutade tillstånd, är ändamålsenliga och rimliga och bör gälla som villkor för

verksamheten. Regeringen finner inte att det i övrigt behövs någon ytterligare villkorsreglering eller ändringar av tillståndet.

På regeringens vägnar

Annika Strandhäll

Jörgen Sundin

Kopia till

Försvarsdepartementet
Infrastrukturdepartementet
Kulturdepartementet
Näringsdepartementet
Försvarsmakten
Försvarets materielverk
Försvarets radioanstalt
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Kustbevakningen
Kammarkollegiet
Havs- och vattenmyndigheten
Naturvårdsverket
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut
Statens geotekniska institut
Boverket
Transportstyrelsen
Sjöfartsverket
Sveriges geologiska undersökning
Statens energimyndighet
Energimarknadsinspektionen
Riksantikvarieämbetet
Statens maritima museer
Naturhistoriska riksmuseet
Länsstyrelsen i Skåne län
Skurups kommun
Trelleborgs kommun
Vellinge kommun
Ystads kommun
Affärsverket Svenska kraftnät
EON
Naturskyddsföreningen
Artadatabanken vid Sveriges Lantbruksuniversitet
Havsmiljöinstitutet
Sveriges Ornitologiska Förening
Sveriges Fiskares Riksförbund
Sveriges Fiskevattenägareförbund
Sveriges Yrkesfiskares ekonomiska förening
Swedish Pelagic Federation PO
Internationella Fiskesekretariatet
Greenpeace
Världsnaturfonden WWF
Svensk Vindenergi